



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 233/2026-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom Mgr. Petrom Vernarcom, Račianska 72, Bratislava, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Svk/22/2025 zo 17. decembra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 1. apríla 2026 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom najvyššieho správneho súdu označeným v záhlaví. Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd napadnutý rozsudok zrušil a priznal jej finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 eur a náhradu trov konania.
2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutého rozsudku tvoriaceho jej prílohy vyplýva nasledujúci stav veci:
3. Sťažovateľka 28. júna 2023 adresovala Centru právnej pomoci, kancelárii Košice (ďalej len „žalovaný“) žiadosť o poskytnutie právnej pomoci. Žalovaný rozhodnutím zo 7. júla 2023 prerušil konanie o poskytnutie právnej pomoci, pretože žiadosť sťažovateľky neobsahovala potrebné doklady na rozhodnutie vo veci a zároveň ju vyzval na odstránenie nedostatkov. Žalovaný uviedol, že napriek tomu, že žiadosť obsahuje podrobný opis rôznych skutočností, ktoré mali viesť k zásahu do jej práv, zo žiadosti nie je možné jednoznačne zistiť, čoho sa sťažovateľka (žalobkyňa) chce domáhať. Z opisu právnej veci sťažovateľkou bolo možné vyvodit' záver, že požaduje právnu pomoc vo veci ochrany osobnosti (zásah do ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti

a dobrého mena). Sťažovateľka v doplnení žiadosti o poskytnutie právnej pomoci uviedla, že všetky dôležité doklady potrebné pre rozhodnutie vo veci poskytla spolu so žiadosťou, a preto nebol zákonný dôvod na rozhodnutie o prerušení konania. Prerušenie konania vyhodnotila ako šikanózne s úmyslom vytvoriť prekážky pri získaní jej nároku na právnu pomoc.

4. Žalovaný rozhodnutím z 28. júla 2023 v konaní o poskytnutie právnej pomoci v právnej veci zásahu do ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a dobrého mena spôsobeného nariadením neodkladného opatrenia uznesením Okresného súdu Košice I č. k. 34C/27/2022-99 z 8. júla 2022 proti Gymnáziu Šrobárova 1 v Košiciach sťažovateľke nárok na poskytnutie právnej pomoci nepriznal. V odôvodnení uviedol, že zo žiadosti a z vyjadrenia sťažovateľky zastával názor, že sťažovateľka sa chce domáhať náhrady škody a inej ujmy spôsobenej nariadením neodkladného opatrenia. Predmetným uznesením okresný súd rozhodol tak, že výrokmi I až III uložil sťažovateľke a jej dcére (v pozícii žalovaných 1 a 2) povinnosť zdržať sa v akejkoľvek podobe tvrdení o skutočnostiach presne špecifikovaných v petite vo vzťahu k žalobcom 1 až 3 (gymnáziu a ďalším), výrokmi IV až VI súd poučil strany sporu, že sťažovateľka a jej dcéra môžu podať žalobu proti žalobcom 1 až 3, že ich tvrdenia (bližšie popísané vo výrokoch I až III) nie sú zásahom do dobrej povesti žalobcov 1 až 3. Vo vzťahu k výrokom IV, V a VI uviedol, že ak žaloba vo veci samej nebude podaná, neodkladné opatrenie nezanikne, pretože obsahuje trvalú úpravu pomerov medzi stranami. Ak žaloba vo veci samej podaná bude, neodkladné opatrenie bude trvať až do rozhodnutia vo veci samej. Na základe podaného odvolania odvolací súd uznesením zo 17. apríla 2023 rozhodol tak, že zmenil uznesenie okresného súdu vo výrokoch I, II a III tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia proti dcére sťažovateľky zamietol a nedal jej poučenie o možnosti podať žalobu proti žalobcom a odvolanie sťažovateľky odmietol.

5. Žalovaný v argumentácii uviedol, že ak sa sťažovateľka chcela domáhať náhrady škody a inej ujmy v dôsledku zásahu do svojich osobnostných práv, ktoré jej mali vzniknúť rozhodnutím o neodkladnom opatrení, a to proti žalobcovi 1 (gymnáziu), tak základným predpokladom úspešného uplatnenia nároku na náhradu škody či inej ujmy spôsobenej neodkladným opatrením je skutočnosť, že toto zaniklo alebo bolo zrušené. V prípade, že nedošlo k zániku či zrušeniu neodkladného opatrenia, podanie návrhu na neodkladné opatrenie je uplatnením práva spôsobom vyplývajúcim zo zákona a nemožno hovoriť o neoprávnenom zásahu do práva žalovanej fyzickej osoby či o porušení právnej povinnosti navrhovateľom neodkladného opatrenia. Splnenie tohto predpokladu nie je vylúčené, či už v dôsledku podaného dovolania, alebo podania určovacej žaloby v zmysle poučenia uvedeného vo výrokoch neodkladného opatrenia. Vtedy sa sťažovateľka môže opätovne obrátiť na žalovaného podaním žiadosti o právnu pomoc v tejto veci.

6. Vychádzajúc z uvedeného, žalovaný dospel k záveru, že vo veci sťažovateľky ide o zrejmu bezúspešnosť sporu. Skutočnosť, že nejde o zrejme bezúspešný spor, je pritom jednou z podmienok na poskytnutie právnej pomoci. Keďže v predmetnej veci nebola táto podmienka splnená, nebola splnená jedna z troch kumulatívnych podmienok na priznanie nároku na právnu pomoc. Nebolo preto potrebné zaujať stanovisko k tomu, či bola splnená podmienka stavu materiálnej núdze a podmienka hodnoty sporu, keďže nesplnenie hoci len jednej z podmienok na priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci má za následok negatívne rozhodnutie o nároku na poskytnutie právnej pomoci.

7. Sťažovateľka sa správnou žalobou podanou 21. augusta 2023 domáhala preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutia žalovaného z 28. júla 2023.

8. Správny súd v Košiciach rozsudkom č. k. 1S/25/2023-374 z 27. marca 2025 zrušil rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ako prvými sa zaoberal tými námietkami, v ktorých prípade preukázania by bolo žalobou napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné, čo by bolo prekážkou efektívneho súdneho prieskumu. Sťažovateľka namietala, že rozhodnutie žalovaného je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov, pretože žalovaný žiadnym spôsobom neodôvodnil, prečo sa zameril na vymedzenie právnej veci ako zásahu do ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a dobrého mena sťažovateľky výlučne iba následkom nariadenia neodkladného opatrenia, keď sťažovateľka v žiadosti uvádzala, že tento zásah bol spôsobený gymnáziom ešte pred vydaním neodkladného opatrenia. Správny súd vyhodnotil túto námietku ako dôvodnú, keďže žalovaný musí každý návrh, resp. podanie účastníka posudzovať podľa jeho obsahu. Sťažovateľka v žiadosti konštatovala zásah do svojej ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a dobrého mena v dôsledku nariadenia neodkladného opatrenia, avšak okrem uvedeného poukázala aj na skutkový stav, ktorý predchádzal jeho nariadeniu, predovšetkým poukázala na incident v priestoroch školy (gymnázia), poukázala aj na správanie školy, jej vedenia, niektorých pedagógov, ako aj žiakov vo vzťahu k svojej dcére. Takéto konanie mohlo napĺňať pojmové znaky šikanovania, čo nepochybne mohlo mať súvis s možným podaním žaloby vo veci ochrany osobnosti sťažovateľky, vo vzťahu ku ktorej žiadala žalovaného o priznanie právnej pomoci.

9. Správne mu súdu nebolo zrejmé, z ktorých skutočností vyvodil žalovaný záver, že sťažovateľka zamýšľala podať žalobu vo veci ochrany osobnosti len v dôsledku nariadenia neodkladného opatrenia. Nedostatočné odôvodnenie v tejto časti považoval za o to závažnejšie, že na základe vysloveného záveru nepriznal sťažovateľke právnu pomoc z dôvodu zrejmej bezúspešnosti sporu, vyvodenej z toho, že neodkladné opatrenie bolo proti nej stále záväzné, keďže bolo platné a účinné (nezaniklo a nebolo zrušené, jej odvolanie bolo odmietnuté).

10. Ak by žalovaný vzhľadom na argumentáciu sťažovateľky pripustil, že žalobu vo veci ochrany osobnosti zamýšľala podať aj v dôsledku zásahu spôsobeného aj ďalšími skutočnosťami, ktoré popísala v žiadosti, tak by s poukazom na množstvo predložených listinných dôkazov musel dospieť k inému záveru ako záveru o zrejmej bezúspešnosti sporu a bol by následne povinný posúdiť aj splnenie zvyšných zákonných podmienok, a preto bolo potrebné záver o zrejmej bezúspešnosti sporu náležite odôvodniť, k čomu však nedošlo.

11. Množstvo predložených dôkazov dopĺňalo tvrdenia uvedené v žiadosti v tom smere, aby uvedené mohlo byť žalovaným vyhodnotenú ako zásah do osobnostných práv sťažovateľky v širšom rozsahu (nielen nariadeným neodkladným opatrením). Žalovaný však tieto dôkazy žiadnym spôsobom nevyhodnotil, čím aj nedostatočne zistil skutkový stav vo veci, keďže dôkazy predložené sťažovateľkou dotvárali skutkový stav uvedený v žiadosti a z tohto mohlo byť následne vyhodnotenú, čoho sa vlastne sťažovateľka podanou žiadosťou zamýšľala domáhať v konaní, pre ktoré žiadala o poskytnutie právnej pomoci (ustanovenie právneho zástupcu).

12. Proti rozsudku správneho súdu podal žalovaný kasačnú sťažnosť, ktorou sa domáhal, aby kasačný súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol. Kasačnú sťažnosť odôvodnil tým,

že správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 440 ods. 1 písm. g) Správneho súdneho poriadku].

13. O kasačnej sťažnosti žalovaného rozhodol najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok správneho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

14. Kasačný súd v úvode vyslovil názor, že rozhodnutie žalovaného je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov, pre ktoré žalovaný posúdil právnu vec ako ochranu osobnosti, do ktorej bolo zasiahnuté len nariadením neodkladného opatrenia. V tomto štádiu konania preto kasačnému súdu neprináležalo posudzovať správnosť záveru o zrejmej bezúspešnosti sporu, pretože takéto posúdenie by bolo predčasné a kasačný súd by posudzovaním veci namiesto správneho súdu ukrátil účastníkov správneho súdneho konania o posúdenie veci správnym súdom (bod 29 napadnutého rozsudku).

15. Kasačnému súdu nebolo zrejmé, ako správny súd dospel k záveru, že v prípade posúdenia právnej veci ako ochrany osobnosti v širšom zmysle by žalovaný musel dospieť k inému záveru ako zrejmej bezúspešnosti sporu, keďže správny súd v tomto smere neprodukoval žiadnu argumentáciu. Ak správny súd svoj záver opieral o poukaz na množstvo sťažovateľkou predložených listinných dôkazov, neuviedol, ktoré konkrétne dôkazy považoval za také relevantné, že na základe ich posúdenia vo veci ochrany osobnosti v širšom zmysle by bolo nutné dospieť k inému záveru ako k zrejmej bezúspešnosti sporu (bod 32 napadnutého rozsudku).

16. Právny záver žalovaného v otázke zrejmej bezúspešnosti potenciálneho sporu o náhradu škody a inej ujmy v dôsledku zásahu do osobnostných práv sťažovateľky v dôsledku vydaného neodkladného opatrenia je preskúmateľný. Úlohou správneho súdu preto bude v ďalšom konaní správnosť tohto záveru posúdiť. Ak správny súd opakovane dospeje k záveru, že žalovaný nesprávne identifikoval druh konania, v súvislosti s ktorým sťažovateľka žiada o poskytnutie právnej pomoci, správny súd bude povinný uviesť, na základe čoho k takémuto právnomu záveru dospel, a to tak, aby žalovanému bolo z jeho rozhodnutia zrejmé, v čom pochybil a ktoré skutočnosti správny súd považuje za rozhodujúce pre určenie konkrétneho druhu konania, v súvislosti s vedením ktorého sťažovateľka žiada o poskytnutie právnej pomoci. Keďže kasačná sťažnosť bola z hľadiska namietaných prednostných procesných väd úspešná a viedla bez ďalšieho k zrušeniu napadnutého rozsudku a vráteniu veci na ďalšie konanie, kasačný súd sa nemohol zaoberať argumentáciou týkajúcou sa právnych väd, ktoré boli vznesené žalovaným v kasačnej sťažnosti. V ďalšom konaní správny súd viazaný vysloveným názorom kasačného súdu vec opätovne prejedná a v novom rozhodnutí komplexne posúdi obsah podanej žaloby a následne doručených písomností a s predloženou argumentáciou sa dôsledne vysporiada (body 36 až 39 napadnutého rozsudku).

II.

Argumentácia sťažovateľky

17. Sťažovateľka namieta, že napadnutý rozsudok trpí závažnými vadami odôvodnenia, ktoré spôsobujú jeho nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť. Namiesto toho, aby sa kasačný súd zaoberal tým, či bol záver správneho súdu o nepreskúmateľnosti rozhodnutia žalovaného správny, sústredil sa na otázku, či správny súd dostačujúco odôvodnil, prečo by mala byť ochrana osobnosti posudzovaná v širšom rozsahu. Tým v skutočnosti prehodnotil otázku rozsahu žiadosti

sťažovateľky namiesto toho, aby skúmal, či žalovaný svoju identifikáciu právnej veci náležite odôvodnil.

18. Kasačný súd sa v napadnutom rozsudku nevysporiadal s kľúčovou otázkou celého konania, a to či žalovaný pri identifikácii právnej veci pochybil alebo nie. Síce označil záver žalovaného za preskúmateľný, avšak správnosť tohto záveru odmietol posúdiť s odkazom na predčasnosť takéhoto posúdenia, pričom vec vrátil na ďalšie konanie správneho súdu. Tým sa fakticky vyhol odpovedi na zásadnú právnu otázku, ktorú sťažovateľka predložila v rámci správnej žaloby, a to či bol postup žalovaného, keď jednostranne vymedzil obsah jej žiadosti len na škodu z neodkladného opatrenia a neposudzoval celý incident v priestoroch gymnázia, zákonný.

19. Podľa sťažovateľky takýto postup, ktorý namiesto vecného posúdenia ústrednej právnej otázky vydal zrušujúce rozhodnutie odkazujúce na nedostatočné odôvodnenie rozsudku správneho súdu, ktorý vo veci sťažovateľky rozhodol v jej prospech, je formalistickým prístupom odporujúcim zmyslu a účelu kasačného prieskumu. Správny súd vydal vecne správny záver chránený právom na súdnu ochranu sťažovateľky a jeho rozsudok nemal byť zrušený výhradne z dôvodu nedostatočnej argumentácie, ak bol záver sám osebe správny.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

20. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) zrušujúcim rozsudkom kasačného súdu, ktorý sťažovateľka považuje za nepreskúmateľný a arbitrárny. Uvedené vyplýva z odôvodnenia ústavnej sťažnosti, kde opakovane konštatuje porušenie svojho základného práva vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy (ktorý aj cituje), aj keď v petite uvádza porušenie základného práva podľa čl. 46 ústavy.

21. Z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv vyplývajúcich z ústavy a práv, ktoré sú zakotvené v dohovore, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučnou úlohou ústavného súdu. Táto úloha predstavuje úlohu každého orgánu verejnej moci v rámci jemu zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré participujú na ochrane ústavnosti (IV. ÚS 594/2021).

22. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že k zrušeniu rozsudku správneho súdu došlo z procesných dôvodov, keď správny súd nedostatočne odôvodnil svoj právny záver o zrejmej bezúspešnosti potenciálneho sporu o náhradu škody a inej ujmy v dôsledku zásahu do osobnostných práv sťažovateľky v dôsledku vydaného neodkladného opatrenia, čo viedlo k jeho nepreskúmateľnosti. Až po tom, ako správny súd dostatočne odôvodní svoj právny záver, bude môcť kasačný súd pristúpiť k jeho prieskumu a relevantne posúdiť jeho správnosť. Ústavný súd sa stotožňuje s názorom kasačného súdu, že ak by pristúpil k jeho posúdeniu, bolo by to predčasné a kasačný súd by posudzovaním veci namiesto správneho súdu pripravil účastníkov správneho súdneho konania o posúdenie veci správnym súdom.

23. Podľa § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) je ústavná sťažnosť neprípustná, ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd alebo ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

24. Za týchto okolností nie je daný dôvod, aby ústavný súd robil výnimku z ním štandardne uplatňovaného princípu subsidiarity svojej právomoci (odsek 21 tohto odôvodnenia) a zároveň tak v kontexte napadnutého rozsudku ukrátil účastníkov správneho súdneho konania o (náležité odôvodnené) právne posúdenie veci správnym súdom, proti ktorého rozsudku bude možné (ak to bude pre dotknutú stranu dôvodné) podať kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodne kasačný súd. Uvedené zakladá dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako neprípustnej podľa § 56 ods. 2 písm. d), § 132 ods. 1 (obe alternatívy) zákona o ústavnom súde.

25. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. apríla 2026

Libor Duľa
predseda senátu